Utlåtande 2017:240 RI+III (Dnr 171-84/2017)

Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Mirja Räihä anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i budget för 2017 uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP), i samråd med berörda nämnder. Syftet är att samarbetet med idéburen sektor ska stärkas och att staden ska ingå fler samarbeten enligt modellen IOP, där det är lämpligt.

Utrymmet för att ingå avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) finns i en juridisk gråzon som är komplex och måste bedömas i varje enskilt fall. I detta ärende framgår denna komplexitet och vilka ramar staden bör förhålla sig till inför ingående av IOP.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Arbetsmarknadsnämnden ställer sig positiv till att staden utarbetat stadsövergripande riktlinjer för IOP. Nämnden anser att en strukturerad och hållbar samverkan med idéburen sektor är viktig.

Idrottsnämnden delar de förslag och synpunkter som stadsledningskontoret för fram i tjänsteutlåtandet och har inget att invända mot de föreslagna riktlinjerna för IOP.

Kulturnämnden tillstyrker stadsledningskontorets förslag och anser även att ett mer strukturerat arbete utifrån IOP kan vara en väg framåt för vissa av nämndens samarbeten med civilsamhällets organisationer. Nämnden anser dock att det krävs insatser framöver för att tydligt kommunicera till berörda förvaltningar hur de nya partnerskapen ska formuleras.

Socialnämnden anser att de frågor som tas upp i de föreslagna riktlinjerna i huvudsak är bra, men anser att de kan utvecklas och eventuellt kombineras med en separat vägledning/tillämpningsanvisning för att bli ett bra stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet offentligt partnerskap.

Äldrenämnden ser positivt på att staden, där det är lämpligt, ingår IOP för att utveckla och stärka samverkan med idéburna organisationer och anser att stadsledningskontorets förslag är väl genomarbetat och välkomnar de föreslagna riktlinjerna.

Farsta stadsdelsnämnd bedömer att idéburet offentligt partnerskap kan fungera som ett samhällsnyttigt komplement till upphandlingar och föreningsbidrag.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är positiv till att staden tar fram riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP) och anser att det är av vikt att staden arbetar utifrån en gemensam strategi för att främja samverkan med civilsamhället där även lokala behov tas i beaktning.

Norrmalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till riktlinjerna och anser att staden därmed förtydligar förutsättningarna och möjligheterna för nämnder och styrelser att ingå samverkan och partnerskap med idéburen sektor. Nämnden anser att stöd behöver utarbetas för inom vilka områden som IOP är lämplig.

Mina synpunkter

Ett starkt civilsamhälle är en av grundstenarna i en välfungerande demokrati. Civilsamhällets organisationer har kunskaper och idéer som kan tas tillvara i skärningspunkten mellan offentligt och privat. Det är av vikt att den ideella sektorn inkluderas för att kunna bidra till att lösa olika samhällsproblem.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en modell för samverkan mellan den idéburna och den offentliga sektorn som utvecklades år 2010. Syftet var att skapa en tredje väg för samverkan, mellan bidrag och upphandling. Genom IOP ges idéburna organisationer möjlighet att bidra till samhällsutvecklingen på ett konkret sätt.

Idéburet offentligt partnerskap befinner sig i en juridisk gråzon. Denna gråzon utreds grundligt i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. De juridiska förutsättningarna har även utretts på annat håll, till exempel av Malmö stad, Göteborgs stad och av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Den samlade bilden är att IOP är fullt juridiskt möjligt. Noteras bör dock att det inte finns någon garanti för att ett IOP är lagenligt innan det prövats i domstol. Därför är det viktigt att en bedömning görs i varje enskilt fall. Att staden nu får tydliga riktlinjer för hur ett idéburet offentligt partnerskap ska ingås kommer underlätta denna bedömning.

Riktlinjerna betonar att den nämnd eller styrelse som vill arbeta med IOP ska göra detta på ett öppet och transparent sätt. Innan ett avtal ingås ska det säkerhetsställas att det inte är en verksamhet som måste upphandlas och att det är förenligt med kommunallag samt EU:s statsstödsregler. Därtill ska en kontroll av den aktuella samarbetspartnern göras.

För att ytterligare underlätta bedömningen i varje enskilt IOP ska en vägledning till riktlinjerna tas fram. Det är viktigt att uppföljningen av både riktlinjer och ingångna IOP-avtal sker kontinuerligt. Kunskap och erfarenhet kring IOP ska delas och spridas i staden. Att stadsledningskontoret tar fram en vägledning kring riktlinjerna är välkommet för att underlätta för stadens nämnder och styrelser att fatta rätt beslut om samverkan med civilsamhällets organisationer.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Stockholm stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Den idéburna sektorn är ett viktigt komplement till stadens egna insatser. Det kan handla om att ta till vara på människors engagemang och mobilisering i vissa frågor eller helt enkelt att kanalisera människors vilja att hjälpa andra.

Samverkan genom IOP är därför viktigt och bör värnas och vi håller med om att stadens arbete med IOP ska vara transparent. Idéburna organisationer ska på ett enkelt sätt kunna initiera frågan om IOP. Därför måste stadens riktlinjer och förvaltningarnas genomförandeprocess vara tydliga och lätta att ta del av.

Vi är eniga med socialförvaltningen om att de föreslagna riktlinjerna inte är tillräckligt specifika för att vara ett stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet
offentligt partnerskap. Vägledning saknas i hur de begärda uppgifterna från föreningen ska bedömas och vilka krav som nämnden kan ställa på den ideella organisationens ekonomi. Inte heller ger riktlinjerna någon vägledning i bedömningen om huruvida föreningen uppfyller stadens krav gällande demokratisk värdegrund och jämställdhetsarbete.

Vidare måste det framgå i riktlinjerna hur kunskapsbyggandet inom det aktuella området tas till vara. Vi håller också med om att det måste framgå hur återbetalning av medel för överenskommen verksamhet som inte levereras ska återbetalas.

Sammantaget håller vi i stort med socialförvaltningen i den framförda kritiken. Riktlinjer ska kunna stå för sig själva med eventuella tillämpningsanvisningar, men utan kompletterande förklaringar i tjänsteutlåtanden.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap godkänns enligt bilaga 2 till utlåtandet.

Stockholm den 8 november 2017

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Mirja Räihä

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med

hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i budget för 2017 uppdrag till kommunstyrelsen att ta fram riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP), i samråd med berörda nämnder. Syftet är att samarbetet med idéburen sektor ska stärkas och att staden ska ingå fler samarbeten enligt modellen IOP, där det är lämpligt.

Utrymmet för att ingå avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) finns i en juridisk gråzon som är komplex och måste bedömas i varje enskilt fall. I detta ärende framgår denna komplexitet och vilka ramar staden bör förhålla sig till inför ingående av IOP.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)
IOP är en partnerskapsmodell mellan den idéburna och den offentliga sektorn. Modellen utarbetades av Forum: idéburna organisationer med social inriktning år 2010. Forums avsikt med IOP var just att skapa en "tredje väg" för samverkan, mellan bidrag och upphandling. Genom denna modell skulle de idéburna organisationerna kunna bidra till samhällsutvecklingen på ett mer konkret sätt än vad bidragen gav utrymme för, utan att fastna i upphandling och kommersiella kontrakt. Modellen utgår från tanken att idéburna organisationer har ett allmänintresse som gör att de är benägna att bidra till samhällsutveckling samt att de är organiserade på ett sätt som ökar människors möjlighet till delaktighet. IOP utarbetades därför som en samverkansmodell som kombinerar resurser och handlingskraft med föreningarnas rätt till oberoende.

För att ett IOP ska kunna formas behövs minst två parter, en idéburen och en från offentlig sektor, som båda är intresserade av att ingå ett partnerskap. Tanken är att parterna i ett IOP gemensamt definierar en samhällsutmaning som ska lösas, vilket ökar möjligheten för en ömsesidig förståelse av problemet samt dess lösning. Oftast skrivs ett IOP-avtal runt en speciell verksamhet, som bedrivs av den idéburna organisationen, men som den offentliga sektorn är intresserad av. I avtalet bestäms bland annat vad partnerskapet gäller, vilken part som ska bidra med vilka resurser samt hur länge avtalet ska gälla.

Forum har utarbetat en lista med vägledande kriterier inför beslut om IOP:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen

- Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns
- Verksamheten kan inte ses som en del av det normerade föreningsbidraget
- Det finns inte en marknad eller en konkurrenssituation att vårda
- Bägge parterna är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser)
- Verksamheten detaljregleras inte från staden
- Verksamheten avses att drivas under en längre tid

Bidrag, IOP, eller upphandling?
Om den offentliga sektorn vill stödja en idéburen organisations allmänna arbete är föreningsbidrag en möjlig form. Om det däremot gäller en specifik verksamhet som bedrivs av en idéburen organisation som den offentliga sektorn är intresserad av att samverka kring under en längre tid, kan ett IOP vara en möjlig form. Det kan också vara ett möjligt sätt för att få samman flera verksamheter som tillsammans bidrar med ett värde för en viss målgrupp.

Om det är en specifik verksamhet som den offentliga sektorn har ett behov av, och det finns flera olika potentiella leverantörer, ska verksamheten upphandlas enligt upphandlingsreglerna. Det är då ett upphandlingspliktigt kontrakt. I sådant fall är IOP inte en lämplig form.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 maj 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret bedömer att en ökad samverkan genom IOP kan skapa bättre lösningar på utmaningar som staden står inför. Genom partnerskap med den idéburna sektorn kan staden bidra med ökad samhällsnytta. Den idéburna sektorn kompletterar med värden som inte staden har, till exempel i form av den idéburna sektorns förmåga att ta vara på människors engagemang och mobilisera människor i olika frågor.

Då ideella organisationer ofta präglas av människors ideella engagemang är det centralt att verksamheten i ett IOP drivs i samförstånd. Det handlar inte om en beställning av staden.

Stadsledningskontoret föreslår riktlinjer till detta ärende som reglerar stadens framtida arbete med IOP, se bilaga till detta tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret anser att staden bör vara återhållsam när det gäller omfattningen av riktlinjerna då varje krav eller villkor i riktlinjerna riskerar att hämma

möjligheten att ingå IOP.

Stadsledningskontoret bedömer det vara nödvändigt att även ta fram en vägledning kring riktlinjerna för IOP, efter att staden har fått mer erfarenhet inom området.

Stadsledningskontoret konstaterar att det inte finns något regelverk för IOP, och att gränserna därför sannolikt kommer att utformas genom domstolspraxis och Konkurrensverkets tillsynsarbete.

Stadsledningskontoret bedömer dock att det inte är juridiskt möjligt att ingå IOP avseende välfärdstjänster som kommunen enligt lag är skyldig att tillhandahålla. Detta då en överenskommelse som detaljregleras och syftar till att täcka ett på förhand definierat behov (att tillhandahålla tjänsten) sannolikt utgör ett upphandlingspliktigt kontrakt.

Det framgår ovan att tjänster av icke-ekonomiskt allmänt intresse inte omfattas av EU-rätten. Det finns underlag om detta i olika förarbeten och i en vägledning från Europeiska kommissionen. Det ger dock ingen tydlig vägledning om vad det är för tjänster för svenskt vidkommande. Dessutom har Sverige valt att reglera mer än vad EU:s upphandlingsdirektiv kräver. Det saknas undantagsbestämmelser i våra nationella regelverk om att tjänster av icke-ekonomiskt allmänt intresse är undantagna från upphandlingsplikt.

Stadsledningskontoret bedömer att det bör finnas ett utrymme för ingående av IOP när det handlar om verksamheter som är frivilliga för staden och där det inte finns någon marknad eller konkurrenssituation att vårda. Som framgått ovan krävs det att en bedömning görs i det enskilda fallet för att säkerställa att avtalet inte står i strid med de kommunala kompetensreglerna, upphandlingsreglerna samt EU:s statsstödsregler. Med tanke på den juridiska komplexiteten, inte minst då reglerna är överlappande och otydliga, finns det sannolikt ingen garanti för att ett avtal om IOP är lagenligt innan det prövas i domstol.

Det kan vara värt att vara uppmärksam på risken att om staden bara ingår avtal med redan väl kända organisationer så utestängs andra organisationer. Den statliga utredningen ”Palett för ett stärkt civilsamhälle” (SOU 2016:13) lyfter att det finns organisationer i civilsamhället som är mer tveksamma till IOP, utifrån att IOP främst gynnar stora aktörer inom civilsamhället som har etablerade kontakter med det offentliga. Det är heller inte alltid transparent hur ett IOP-avtal ingås. Därmed finns det risk för att organisationer med goda kontakter med exempelvis en kommun får möjlighet att teckna IOP medan andra stängs ute. Denna fråga diskuteras också i rapporten Stad i samverkan (2016) som togs fram inom ramen för stadens sociala hållbarhetskommission. I den lyfts att organisationer som har en hög grad av professionalisering (framför allt de nationella paraplyorganisationerna) ofta är mer benägna än andra att försöka påverka beslutsfattare. De som lyckas bäst med sitt påverkansarbete på lokal nivå är de organisationer som redan har ett upparbetat samarbete med kommunen.

Stadsledningskontoret anser därför att stadens arbete med IOP måste vara transparent och att idéburna organisationer på ett enkelt sätt ska kunna komma i kontakt med staden för att initiera frågan om IOP. Det är viktigt att de nämnder och

styrelser som vill arbeta med IOP också erbjuder utbildning till de idéburna organisationerna om nämndens eller styrelsens process kring IOP.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 oktober 2017 att som svar på remissen hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen. Arbetsmarknadsnämnden beslutade att justera paragrafen omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Gulan Avci (L), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande den 17 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar uppfattningen att IOP kan ge förutsättningar för att utveckla samverkan med den idéburna sektorn som kan vara mycket positivt för möjligheterna att nå viktiga mål och ställer sig positiv till att staden utarbetat stadsövergripande riktlinjer för IOP.

Förvaltningen har i dagsläget några IOP som fungerar väl. Förvaltningen anser dock att det finns ett behov av att ha en gemensam hållning i staden för hur IOP-avtal bör tillämpas. Förvaltningen vill framhålla vikten av att ett IOP-avtal innebär ett partnerskap på lika villkor, där roller och ansvar tydligt är definierade samt att båda parter bidrar till verksamheten med jämbördiga resurser.

Förvaltningen kan också konstatera att det är av vikt att identifiera en utpekad funktion och sakkunnig tjänsteperson på förvaltningen med ansvar för IOP-relaterade frågor.

Förvaltningen anser att information om stadens arbete med IOP behöver finnas lättillgänglig och samlad på en plats, med syfte att likvärdigt och med transparens kunna förmedla stadens arbete med IOP och möjliggöra för organisationer att initiera kontakt med stadens förvaltningar i frågan. Information och transparens i arbetet är viktigt för att undvika att IOP blir ett alternativ enbart för organisationer som redan har ett etablerat samarbete med staden. Förvaltningen påpekar dock att det är av vikt att undvika någon typ av utlysning av IOP, då det kan leda till effekter som motverkar

modellen i sin helhet.

Förvaltningen föreslår att det i det fortsatta arbetet bör skapas ett nätverk för sakkunniga tjänstepersoner på förvaltningarna med syfte att utveckla stadens strategiska arbete med IOP och skapa ett forum för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom staden.

Vid ingående av IOP-avtal bör inlåsningsaspekter också tas i beaktning om det kan medföra att andra verksamheter eller organisationer utestängs under en längre tid.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 att som svar på remissen hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Särskilt uttalande gjordes av Mikael Valier (KD) samt Bo Sundin m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen, som har deltagit i arbetet med riktlinjerna för IOP, delar de förslag och synpunkter som stadsledningskontoret för fram i tjänsteutlåtandet och har inget att invända mot de föreslagna riktlinjerna för IOP.

Idrottsförvaltningen instämmer i stadsledningskontorets slutsats om att utrymmet för att ingå avtal om IOP finns i en juridisk gråzon som är mycket komplex och måste bedömas i varje enskilt fall. Mot bakgrund av detta och den begränsade domstolspraxis som än så länge finns på området finner idrottsförvaltningen stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för IOP väl avvägda.

Vidare instämmer idrottsförvaltningen i stadsledningskontorets bedömning att det är nödvändigt att ta fram en vägledning kring riktlinjerna för IOP, efter att staden har fått mer erfarenhet inom området.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

1. att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen.
2. att förklara beslutet omedelbart justerat.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2017 har i

huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret gör bedömningen att en ökad samverkan med idéburna organisationer kan skapa bättre lösningar på utmaningar staden står inför. Utrymmet för att ingå avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) finns i en juridisk gråzon och måste bedömas i varje enskilt fall. Stadsledningskontoret har tagit fram förslag på riktlinjer som lämnas i bilaga till deras tjänsteutlåtande, själva tjänsteutlåtandet består till stor del av en rättsutredning kring IOP.

Kulturförvaltningen tillstyrker stadsledningskontorets förslag till riktlinjer och anser även att ett mer strukturerat arbete utifrån IOP kan vara en väg framåt för vissa av kulturförvaltningens samarbeten med civilsamhällets organisationer. Flera samarbeten är redan på plats som i stort liknar IOP.

Förvaltningen anser dock att det krävs insatser framöver för att tydligt kommunicera till berörda förvaltningar hur de nya partnerskapen ska formuleras. Detta särskilt för att säkerställa att riktlinjerna inte tillämpas på sådant sätt att mindre aktörer hindras från samverkan med staden. Kulturförvaltningen ser därför att det är av stor vikt att säkerställa att även de minsta organisationernas särskilda förutsättningar beaktas när riktlinjer införs.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande gjordes av Andréa Ström m.fl. (alla M) och Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (alla L)*, bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 september 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Remissen omfattar ett tjänsteutlåtande med en beskrivning av bakgrund och förutsättningar för samverkan mellan den idéburna sektorn och den offentliga sektorn. I bilaga till tjänsteutlåtandet återfinns Stockholms stads riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Socialförvaltningen anser att de frågor som tas upp i stadens riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap i huvudsak är bra. Socialförvaltningen anser dock att de föreslagna riktlinjerna kan utvecklas och eventuellt kombineras med en separat vägledning/tillämpningsanvisning för att bli ett bra stöd i processen att arbeta fram ett

avtal om idéburet offentligt partnerskap.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 september 2017 följande.

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remissen av Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP).
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Särskilt uttalande gjordes av Sofia Modigh (KD), Dennis Wedin m.fl. (alla M) och Ann-Katrin Åslund (L), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Alfred Askeljung (C) som hänvisade till särskilt uttalande gjort av Kristdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret (SLK) har i samarbete med berörda nämnder tagit fram förslag till riktlinjer som ska reglera stadens arbete med idéburet offentligt partnerskap (IOP). Det är en partnerskapsmodell mellan den idéburna och den offentliga sektorn med avsikten att skapa en väg för samverkan mellan föreningsbidrag och upphandling. SLK:s bedömning är att det bör finnas utrymme för ingående av IOP när det handlar om verksamheter som är frivilliga för staden och där det inte finns någon marknad eller konkurrenssituation att vårda. Det krävs att en bedömning görs i det enskilda fallet för att säkerställa att avtalet inte står i strid med de kommunala kompetensreglerna, upphandlingsreglerna samt EU:s statsstödsregler.

Äldreförvaltningen ser positivt på att staden, där det är lämpligt, ingår IOP för att utveckla och stärka samverkan med idéburna organisationer. Äldreförvaltningen anser att stadsledningskontorets ärende är väl genomarbetat och välkomnar de föreslagna riktlinjerna. Med tanke på det otydliga juridiska läget ser äldreförvaltningen gärna att den i ärendet föreslagna vägledningen till riktlinjerna tas fram inom kort.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Ersättaryttrande gjordes av Lars Hultkvist (KD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedömer att idéburet offentligt partnerskap kan fungera som ett samhällsnyttigt komplement till upphandlingar och föreningsbidrag. Förvaltningen anser dock att riktlinjerna är vaga för att kunna fungera som tydlig vägledning i det enskilda fallet. I dagsläget saknar förvaltningen nödvändig kompetens och kan komma att behöva stöd och råd från exempelvis stadsledningskontoret om och när det blir aktuellt att ingå ett partnerskap.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss på riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP) samt att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ersättaryttrande gjordes av Carina Franke (KD), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att staden tar fram riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap (IOP). Förvaltningen anser att det är av vikt att staden arbetar utifrån en gemensam strategi för att främja samverkan med civilsamhället där även lokala behov tas i beaktning. Förvaltningen delar uppfattningen om att det bör finnas ett utrymme för att teckna IOP när det handlar om verksamheter där det inte finns någon marknad eller konkurrenssituation att vårda.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2017 följande.

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 augusti 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till riktlinjerna och anser att staden därmed förtydligar förutsättningarna och möjligheterna för nämnder och styrelser att ingå samverkan och partnerskap med idéburen sektor. Förvaltningen anser att stöd behöver utarbetas för inom vilka områden som IOP är lämplig. Förvaltningen vill understryka vikten av att ta fram en vägledning för tillämpning av riktlinjerna.

Bilaga 1

Reservationer m.m.

Arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Gulan Avci (L) enligt följande.

De stora utmaningar som samhället och staden idag står inför kan inte lösas enbart med insatser inom den reguljära offentliga verksamheten. Civilsamhället kan, vill och måste ges bättre möjligheter att bidra. Inom stadens verksamheter gäller det inte minst Arbetsmarknadsnämndens ansvarsområden.

Förvaltningen bedriver idag tre samarbeten inom ramen för IOP. Det är var för sig inom angelägna områden men utgör en ytterst liten del av helheten i verksamheten. En ambition bör vara att öka samarbeten med civilsamhället genom användning av IOP kraftigt. Det är därvid en självklarhet att regelsystemen kring offentlig upphandling och föreningsbidrag beaktas fullt ut.

Förvaltningen ska inte vara för offensiv med att skapa utåtriktad efterfrågan eftersom det kan uppfattas som bidrag som skapar en ny marknad och nya konkurrenssituationer. Men åtgärder kan genomföras för att stimulera den idéburna sektorn till ett ökat engagemang i samhällsfrågor och på eget initiativ ta kontakter med staden. Pågående partnerskap kan exempelvis vara mer transparenta för alla och envar och marknadsförda på stadens hemsida i syfte att vara inspirerande, informationsmöten med idéburna sektorn kan hållas kring regelsystemet etc utan att inkräkta på övriga regelsystem. Den organisation som nu ska riggas upp är komplex. Fordras stor fokus på styrning och kontinuerlig uppföljning av arbetsformerna. Om den ska genomföras väl är risken stor att organisationen medför höjda kostnader.

Det av förvaltningen föreslagna nätverket bör vara en viktig instans för att diskutera hur den idéburna sektorn kan få en ökad roll genom IOP. Samtidigt är det viktigt att inom nätverket diskutera utvärderingar av samarbeten såväl avseende framgångsfaktorer som bristande måluppfyllelse.

Idrottsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Mikael Valier (KD) samt Bo Sundin m.fl. (alla M), enligt följande.

I sitt tjänsteutlåtande uttrycker förvaltningen att den ser positivt på att staden - där det är lämpligt - ingår IOP för att utveckla och stärka samverkan med idéburna organisationer och civilsamhället. Förvaltningen framhåller även att en i ärendet föreslagen vägledning till riktlinjerna tas fram inom kort. Vi ställer oss bakom detta önskemål, framförallt med tanke på det otydliga juridiska läget och för att undvika att staden gör en otillåten direktupphandling.

Några för oss angelägna aspekter förblir dock obelysta och vi vill därför påpeka följande:

- Vi anser att frågan inte belysts om vad som händer om staden startar många IOP. Det finns en risk att de andra idéburna organisationerna därmed fråntas en drivkraft att fortsätta anstränga sig att leverera ypperlig verksamhet.
- IOP borde utredas som lösning på andra områden inom äldreomsorg. Exempelvis rehabilitering, friskvård, mötesplatser, verksamhet för anhörigvårdare osv.
- I själva riktlinjerna står följande att läsa: ”Kontroll av partner i IOP Nämnden eller styrelsen ska kontrollera att den idéburna organisationen bedrivs på ett sätt som är överensstämmande med stadens värderingar.” Här behövs en glasklar tydlighet om vad som är stadens värderingar.

Socialnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Andréa Ström m.fl. (alla M) och Isabel Smedberg Palmqvist m.fl. (alla L), enligt följande.

Den idéburna sektorn är ett viktigt komplement till stadens egna insatser då den kompletterar med sådant som staden inte själv alltid förmår bidra med. Det kan handla om att ta till vara på människors engagemang och mobilisering i vissa frågor eller helt enkelt att kanalisera människors vilja att hjälpa andra när staden inte själv inte räcker till.

Samverkan genom IOP är därför viktigt och bör värnas och vi håller med om att stadens arbete med IOP ska vara transparent. Idéburna organisationer ska på ett enkelt sätt kunna initiera frågan om IOP. Därför måste stadens riktlinjer och förvaltningarnas genomförandeprocess vara tydliga och lätta att ta del av.

Vi är eniga med socialförvaltningen om att de föreslagna riktlinjerna inte är tillräckligt specifika för att vara ett stöd i processen att arbeta fram ett avtal om idéburet offentligt partnerskap. Vägledning saknas i hur de begärda uppgifterna från föreningen ska bedömas och vilka krav som nämnden kan ställa på den ideella organisationens ekonomi. Inte heller ger riktlinjerna någon vägledning i bedömningen om huruvida föreningen uppfyller stadens krav gällande demokratisk värdegrund och jämställdhetsarbete.

Vidare måste det framgå i riktlinjerna hur kunskapsbyggandet inom det aktuella området tas till vara. Vi håller också med om att det måste framgå hur återbetalning av medel för överenskommen verksamhet som inte levereras ska återbetalas.

Sammantaget håller vi i stort med socialförvaltningen i den framförda kritiken. Riktlinjer ska kunna stå för sig själva med eventuella tillämpningsanvisningar, men utan kompletterande förklaringar i tjänsteutlåtanden.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande från vice ordförande Sofia Modigh (KD), Dennis Wedin m.fl. (alla M) och Ann-Katrin Åslund (L), enligt följande.

Se under idrottsnämnden.

Farsta stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Lars Hultqvist (KD) enligt följande.

Om jag hade haft förslags- och rösträtt hade jag yrkat att nämnden skulle uttala följande. I sitt tjänsteutlåtande uttrycker förvaltningen att den bedömer att idéburet offentligt partnerskap, IOP, kan fungera som komplement till upphandlingar och föreningsbidrag men att riktlinjerna är för vaga för att för att kunna fungera som tydlig vägledning i det enskilda fallet. Vi delar den bedömningen, särskilt med tanke på det otydliga juridiska läget och för att undvika att staden gör en otillåten direktupphandling, och anser att en vägledning bör tas fram inom kort. Några för oss angelägna aspekter förblir dock obelysta och vi vill därför påpeka följande:

Vi anser att frågan inte belysts om vad som händer om staden startar många IOP. Det finns en risk att de andra idéburna organisationerna därmed fråntas en drivkraft att fortsätta anstränga sig att leverera bra verksamhet. IOP borde utredas som lösning på andra områden inom äldreomsorg. Exempelvis rehabilitering, friskvård, mötesplatser, verksamhet för anhörigvårdare osv. I själva riktlinjerna står följande att läsa: ”Kontroll av partner i IOP. Nämnden eller styrelsen ska kontrollera att den idéburna organisationen bedrivs på ett sätt som är överensstämmande med stadens värderingar.” Här behöver förtydligas vad som är stadens värderingar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Carina Franke (KD) enligt följande.

I sitt tjänsteutlåtande uttrycker förvaltningen att den ser positivt på att staden - där det är lämpligt - ingår IOP för att utveckla och stärka samverkan med idéburna organisationer och civilsamhället. Förvaltningen framhåller även att en i ärendet föreslagen vägledning till riktlinjerna tas fram inom kort. Vi ställer oss bakom detta önskemål, framförallt med tanke på det otydliga juridiska läget och för att undvika att staden gör en otillåten direktupphandling. Några för oss angelägna aspekter förblir dock obelysta och vi vill därför påpeka följande:

Vi anser att frågan inte belysts om vad som händer om staden startar många IOP. Det finns en risk att de andra idéburna organisationerna därmed fråntas en drivkraft att fortsätta anstränga sig att leverera ypperlig verksamhet. IOP borde utredas som lösning

på andra områden inom äldreomsorg. Exempelvis rehabilitering, friskvård, mötesplatser, verksamhet för anhörigvårdare osv. I själva riktlinjerna står följande att läsa: ”Kontroll av partner i IOP. Nämnden eller styrelsen ska kontrollera att den idéburna organisationen bedrivs på ett sätt som är överensstämmande med stadens värderingar.” Här behövs en glasklar tydlighet om vad som är stadens värderingar.”